Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0148

Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsena 2023, 2024 ir 2025 m.

2026 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2023, 2024 ir 2025 m. (2025/2016(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), ypač į jos 2 ir 3 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,

– atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos socialinių teisių ramstį,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 25 d. Komisijos ataskaitą „Sąjungos teisės taikymo stebėsena. 2023 m. metinė ataskaita“ (COM(2024)0358),

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 21 d. Komisijos ataskaitą „Metinė 2025 m. supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo apžvalginė ataskaita“ (COM(2025)0871) ir į 2025 m. rugsėjo mėn. Europos Komisijos narių 2025 m. metines pažangos ataskaitas dėl supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo,

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl Sąjungos teisės taikymo stebėsenos 2020, 2021 ir 2022 m.[1],

– atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos Europos Sąjungos administracijos[2] ir joje pateiktą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos Europos Sąjungos administracijos,

---

1 OL C, C/2024/4229, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4229/oj.
2 OL C 86, 2018 3 6, p. 126.

– atsižvelgdamas į savo 2023 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl skaitmenizacijos ir administracinės teisės[3],

– atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros[4],

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos komunikatą „Bendroji rinka – Europos vidaus rinka neapibrėžtame pasaulyje. Strategija, kurią įgyvendinant siekiama bendrosios rinkos paprastumo, vientisumo ir tvirtumo“ (COM(2025)0500),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „Bendromis pastangomis siekti drąsesnės, paprastesnės ir spartesnės Sąjungos“ (COM(2025)0045),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatą „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“ (COM(2025)0047),

– atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 14 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Komisijos darbo metodų, skirtų ES teisės taikymui stebėti, vertinimo ataskaita“ (SWD(2023)0254),

– atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 28/2024 „ES teisės vykdymo užtikrinimas“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugpjūčio 28 d. Europos regionų komiteto nuomonę „Paprastesnė ir greitesnė Europa“[5],

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo mėn. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis. Europos konkurencingumo strategija“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio mėn. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Peticijų komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A10-0037/2026),

A. kadangi ES teisėkūra yra grindžiama pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir pagarbos

---

[3] OL C, C/2024/4215, 2024 7 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4215/oj.

[4] OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

[5] OL C, C/2025/4414, 2025 8 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4414/oj.

žmogaus teisėms vertybėmis, kaip įtvirtinta ES sutarties 2 straipsnyje; kadangi norint pasiekti ES tikslus, užtikrinti tinkamą bendrosios rinkos veikimą ir išlaikyti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę būtina visose valstybėse narėse vienodai, nuosekliai ir veiksmingai taikyti ES teisę; kadangi ES išorinis patikimumas priklauso nuo jos gebėjimo užtikrinti visapusišką šių vertybių ir principų laikymąsi viduje;

B. kadangi pagal ES sutarties 4 straipsnio 3 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnį ir 291 straipsnio 1 dalį pagrindinė atsakomybė už teisingą ir darnų ES teisės aktų perkėlimą į nacionalinę teisę, jų taikymą ir įgyvendinimą per nustatytą laiką tenka valstybėms narėms; kadangi lojalaus bendradarbiavimo principas reiškia valstybių narių pareigą padėti ES įgyvendinti jos užduotis ir nesiimti jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti Sąjungos tikslų; kadangi ES teisės aktai yra veiksmingi tik tiek, kiek jie, viena vertus, yra laiku, visapusiškai ir tiksliai perkelti į nacionalinę teisę ir, antra vertus, yra tinkamai valstybių narių taikomi nacionalinėje teisėje, nes tai būtina siekiant užtikrinti įvairių sričių ES politikos naudą visiems ES piliečiams, įskaitant jų pagrindinių teisių apsaugą, ir vienodas sąlygas įmonėms bendrojoje rinkoje; kadangi šiomis aplinkybėmis siekiant išlaikyti vienodas sąlygas valstybėms narėms ypač didelę reikšmę turi ES teisės vykdymo užtikrinimas;

C. kadangi ES teisės aktų kokybė, aiškumas, suderinamumas ir prieinamumas yra esminės jų tinkamo, veiksmingo, savalaikio ir visapusiško perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo prielaidos; kadangi dėl sudėtingumo, teisės aktų dubliavimosi, skirtingų apibrėžčių ir formuluočių daugiaprasmiškumo didėja vėlavimo, nenuoseklaus aiškinimo ir prasto reikalavimų laikymosi rizika; kadangi ES teisės aktai turėtų būti rengiami taip, kad jie būtų aiškūs, racionalūs ir techniškai galimi perkelti, taip sudarydami galimybę valstybėms narėms, piliečiams ir įmonėms suprasti bei taikyti savo teises ir pareigas pagal ES teisę ir jomis remtis; kadangi technologijų pažanga, įskaitant dirbtinį intelektą (DI), suteikia naujų galimybių tobulinti teisės aktų rengimą, stebėseną, atitikties vertinimą ir komunikaciją su piliečiais ir įmonėmis su sąlyga, kad jų naudojimą reglamentuoja skaidri, etiška ir duomenų saugumą užtikrinanti teisinė bazė;

D. kadangi pažeidimo nagrinėjimo procedūros kartu su kitais mechanizmais, kuriais skatinamas įgyvendinimas ir reikalavimų laikymasis, užtikrina, kad vėluojantis arba nevisiškas valstybių narių atliekamas ES teisės perkėlimas į nacionalinę teisę arba neteisingas jos taikymas ES piliečiams ir įmonėms neturėtų neigiamo poveikio; kadangi laiku ir nuosekliai Komisijos inicijuojamos pažeidimo nagrinėjimo procedūros yra papildoma priemonė, kuria užtikrinama atitiktis ES teisei; kadangi atrodo, kad Komisija, vykdydama pažeidimo nagrinėjimo procedūras, pirmenybę teikia dialogui su nacionalinėmis valdžios institucijomis, o ne ieškinių pareiškimui

Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (ES Teisingumo Teismas), nes tai, jos nuomone, yra kraštutinė priemonė; kadangi 2016 metais Komisija, vykdydama veiklą, susijusią su pažeidimo nagrinėjimo bylomis ir skundais, nusprendė pirmenybę teikti sunkiausiems ES teisės pažeidimams, kurie daro didelį poveikį piliečių ir įmonių interesams; kadangi 2017 metai buvo pirmieji metai, kai Komisija taikė šį naują tikslingesnį požiūrį;

E. kadangi viešos konsultacijos ir *ex ante* bei *ex post* poveikio vertinimas yra esminės priemonės išsamia informacija pagrįstai, veiksmingai, atskaitingai ir skaidriai teisėkūrai užtikrinti;

F. kadangi Parlamentui teikiamos peticijos ir skundai yra vertingas informacijos apie ES teisės įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu trūkumus ir spragas šaltinis ir gali padėti stebėti, ar valstybės narės tinkamai taiko ir į nacionalinę teisę perkelia ES teisės aktus visose politikos srityse; kadangi didelė dalis peticijų yra susijusi su ES aplinkos teisės aktų įgyvendinimu, pagrindinių teisių apsauga ir teisinės valstybės bei demokratijos principų laikymusi; kadangi tokie piliečių pateikti duomenys suteikia vertingų įžvalgų apie ES teisės taikymą realiame gyvenime ir jais turėtų būti sistemingai grindžiama stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo praktika;

G. kadangi Parlamentui pateikiama vis daugiau peticijų dėl vaikų ir paauglių teisių ir saugumo skaitmeninėje aplinkoje, visų pirma dėl seksualinės prievartos ir išnaudojimo rizikos; kadangi peticijos plačiau susijusios su vaikų apsaugos trūkumais, įskaitant saugumą internete ir galimybę naudotis vaikų apsaugos paslaugomis; kadangi peticijų pateikėjai dažnai atkreipia dėmesį į nuolatinius trūkumus ir pasikartojančius pažeidimus valstybėms narėms įgyvendinant ES teisės aktus šiose srityse, o tai rodo, kad reikia stiprinti priežiūrą ir laiku imtis tolesnių veiksmų;

H. kadangi tenka apgailestauti, kad Komisija nepaskelbė 2024 m. metinės ES teisės taikymo stebėsenos ataskaitos, taip nutraukdama nuo 1983 metų jau daugiau kaip 40 metų taikomą praktiką;

I. kadangi Komisijos 2025 m. apžvalginėje supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo ataskaitoje daug dėmesio skiriama supaprastinimo iniciatyvoms; kadangi tokį akcentavimą turėtų atsverti vienodai išsami įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo analizė; kadangi Komisijai nevykdant priežiūros ir veiksmingo bei rezultatyvaus vykdymo užtikrinimo tarpvalstybinis verslas ir laisvas asmenų, prekių, kapitalo ir paslaugų judėjimas ES galėtų patirti stiprių suvaržymų; kadangi Komisija turėtų imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų, kad būtų garantuojamos visos pagal ES teisę laiduojamos teisės, visų pirma žmogaus teises; kadangi ES teisės veiksmingumas ir patikimumas priklauso nuo jos gebėjimo teikti apčiuopiamą socialinę, aplinkosauginę ir ekonominę naudą visiems piliečiams ir regionams, užtikrinant, kad taikant ES taisykles niekas nebūtų paliktas nuošalyje; kadangi Komisijos veiklos parlamentinio

tikrinimo principas, įskaitant Komisijos atliekamą ES teisės taikymo stebėseną, yra ypač reikšmingi siekiant užtikrinti demokratinę atskaitomybę ES piliečiams ir stiprinti visuomenės pasitikėjimą Sąjungos institucijomis;

J. kadangi baigtų pažeidimo nagrinėjimo bylų skaičius stipriai sumažėjo – nuo 1 030 bylų 2023 metais iki 535 bylų 2024 metais; kadangi nebaigtų bylų skaičius padidėjo nuo 1 461 bylos 2023 metais iki 1 493 bylų 2024 metais; kadangi naujų pažeidimo nagrinėjimo bylų skaičius padidėjo nuo 528 bylų 2023 metais iki 567 bylų 2024 metais; kadangi iš 2025 metų sausio 1 d. – liepos 31 d. preliminarių duomenų matyti, kad buvo baigtos 345 bylos, o 1 559 bylos buvo nagrinėjamos; kadangi duomenys yra neišsamūs, jų dar nėra arba jie neskelbiami Komisijos interneto svetainėje; kadangi 2023, 2024 ir 2025 metais politikos sritis, kurioje vyko daugiausia pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, visą laiką buvo aplinka; kadangi 2023 metais po šios politikos srities sekė energetikos ir transporto politikos sritys; kadangi 2024 metais po jos sekė teisingumo ir vartotojų, judumo ir transporto politikos sritys; kadangi 2025 metais po jos sekė teisingumo ir vartotojų ir energetikos politikos sritys;

K. kadangi esama atvejų, kuomet kai kurios valstybės narės nuolat pažeidinėja ES teisę ir sistemingai neįgyvendina ES Teisingumo Teismo sprendimų;

ES teisės stebėsena ir vykdymo užtikrinimas

1. atkreipia dėmesį į Komisijos 2023 m. ES teisės taikymo stebėsenos ataskaitą;

2. apgailestauja dėl to, kad Komisija nepaskelbė 2024 m. metinės ES teisės taikymo stebėsenos ataskaitos, taip nutraukdama 1983 metais, t. y. daugiau kaip prieš 40 metų, įdiegtą praktiką; pabrėžia, kad reguliari ES teisės taikymo metinė stebėsena yra viena esminių priemonių, kuria naudodamasi Komisija atlieka savo, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmenį pagal ES sutarties 17 straipsnio 1 dalį, nes ji padeda užtikrinti ir stebėti, kad ES teisė būtų tinkamai taikoma ir vykdoma visose valstybėse narėse, taip pat skaidriu visiems prieinamu būdu stebėti šioje srityje padarytą pažangą; mano, kad metinė ES teisės taikymo stebėsenos ataskaita yra ypač svarbi priemonė siekiant sudaryti sąlygas tikrinti, ar ES teisė yra tinkamai perkeliama į nacionalinę teisę ir įgyvendinama, ir apsaugoti institucinę pusiausvyrą, kaip numatyta Sutartyse; pabrėžia, kad Parlamentas, tiek kaip viena iš teisėkūros institucijų, tiek vykdydamas politinę Komisijos kontrolę pagal ES sutarties 14 straipsnio 1 dalį, turi būti nuolat informuojamas ir remiasi šiomis ataskaitomis, siekdamas užtikrinti, kad ji tinkamai naudotųsi savo prerogatyvomis; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti metinę ES teisės taikymo kiekvienoje šalyje stebėseną, siekiant užkirsti kelią pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principo pažeidimams dėl nepakankamo reikalavimų laikymosi; ragina Komisiją ypatingą

dėmesį skirti saviraiškos laisvei, žiniasklaidos pliuralizmui, lygybei ir nediskriminavimui, kurių pažeidimai galėtų turėti tiesioginį poveikį piliečių pasitikėjimui ES; mano, kad skaidrus ir prieinamas ataskaitų teikimas padeda informuoti piliečius apie ES teisės įgyvendinimą ir mažina klaidingos informacijos apie ES veikimą sklaidos galimybes; su susirūpinimu pažymi, kad kai kurių valstybių narių nacionaliniai konstituciniai ir aukščiausieji teismai griauna nusistovėjusią ES teisės viršenybės doktriną; pabrėžia, kad dėl tokių pokyčių Komisija visada turėtų imtis skubių vykdymo užtikrinimo veiksmų, įskaitant pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija perėjo prie naujo ES teisės taikymo stebėsenos ataskaitų teikimo ciklo, apimančio kiekvieno Komisijos nario metines pažangos ataskaitas dėl supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo ir metinę supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo apžvalginę ataskaitą; palankiai vertina 2025 m. metinę apžvalginę ataskaitą ir Komisijos narių 2025 m. metines pažangos ataskaitas, apimančias laikotarpį nuo 2025 m. sausio 1 d. iki liepos 31 d., kaip vertingą faktinės informacijos apie ES teisės įgyvendinimo padėtį įvairiuose sektoriuose ir valstybėse narėse šaltinį; pažymi, kad ataskaitose informacija pateikiama aiškiai; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad analizėje ir toliau pernelyg daug dėmesio skiriama pasiekimams ir nepakankamai – nuolatiniams iššūkiams ir sisteminėms vykdymo užtikrinimo spragoms; pažymi, kad lyginamųjų duomenų ir į rezultatus orientuotų rodiklių trūkumas riboja per tam tikrą laiką padarytos realios pažangos vertinimą; pabrėžia, kad metinė apžvalginė ataskaita neturi apsiriboti aprašymu, bet joje turi būti pateiktas turiningas ir kritiškas sisteminių problemų ir trūkumų ES teisės aktų taikymo ir vykdymo užtikrinimo srityje vertinimas, be kita ko, aiškiai ir skaidriai identifikuoti trūkumai ir numatomi jų šalinimo veiksmai; ragina Komisiją būsimose apžvalginėse ataskaitose užtikrinti nuoseklumą ir tai, kad skyrius dėl supaprastinimo atsvertų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo analizė; ragina Komisiją neapsiriboti formaliu, procedūriniu stebėjimu, kuris būtų orientuotas tik į direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę; pabrėžia, kad stebėsena turėtų apimti materialinį ES teisės veiksmingumą siekiant jos tikslų; prašo Komisijos paskelbti metodiką, taikytą rengiant apžvalgines ataskaitas, siekiant užtikrinti skaidrumą ir veiksmingą parlamentinį tikrinimą; pabrėžia gero institucijų bendradarbiavimo svarbą, visų pirma palaikant nuolatinį struktūrinį Komisijos ir Parlamento dialogą, kuriuo siekiama užtikrinti visišką skaidrumą ir prieinamumą, taip pat didinti ataskaitų patikimumą ir naudingumą politikos formuotojams ir piliečiams;

4. ragina užtikrinti didesnį Komisijos, Parlamento ir Tarybos bendradarbiavimo ES teisės įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo srityje skaidrumą, be kita ko, palaikant reguliarų struktūrinį dialogą, sistemingai dalijantis duomenimis ir laiku perduodant atitinkamus dokumentus Parlamentui pagal Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros;

5. apgailestauja dėl to, kad Komisijos 2023 m. metinėje ataskaitoje dėl ES teisės taikymo stebėsenos, taip pat jos supaprastinimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo apžvalginėje ataskaitoje trūksta informacijos apie esminius ES politikos prioritetus;

6. pabrėžia, kad reikia stiprinti *ex ante* mechanizmus, kuriais užtikrinama, kad pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų visiškai atitiktų Sutartyse nustatytą kompetencijos sričių padalijimą, kad būtų išvengta situacijų, kai pagal visą įprastą teisėkūros procedūrą priimti ir valstybių narių patvirtinti aktai vėliau gali būti panaikinti – nors ir iš dalies – dėl priežasčių, susijusių su teisiniu pagrindu ar kompetencija; pabrėžia, kad sustiprintas teisinis tikrinimas visais teisėkūros proceso etapais yra ypač svarbus siekiant užtikrinti ES teisės aktų stabilumą, nuspėjamumą ir patikimumą; pabrėžia, kad Komisija turi užtikrinti sistemingas atitikties patikras, kad ES teisės aktais nebūtų kišamasi į sritis, kurios nepriklauso ES kompetencijai, visų pirma jautrias sritis;

7. ragina Komisiją paskelbti metinę skaidrumo ataskaitą, konkrečiai skirtą stebėsenos, supaprastinimo ir vykdymo užtikrinimo ciklui, kurioje būtų išsamiai aprašyti metodikos pakeitimai, duomenų šaltiniai, sunkumai, su kuriais susidurta, ir konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir nacionalinėmis administracijomis;

8. atkreipia dėmesį į Komisijos 2025 m. apžvalginėje ataskaitoje ir turimose sektorių pažangos ataskaitose pateikiamas nuorodas į pirminius dialogus (anksčiau vadintus „EU Pilot“), jų dabartinį veikimą ir vaidmenį sudarant palankesnes sąlygas išspręsti problemas ankstyvuoju etapu dar iki pradedant oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą; tačiau mano, kad šios nuorodos turėtų būti išsamesnės;

9. pabrėžia, kad Parlamentui teikiamos peticijos yra esminės reikšmės priemonė siekiant nustatyti ES teisės įgyvendinimo trūkumus, įskaitant sisteminius ar struktūrinius pažeidimus valstybėse narėse; todėl primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad į peticijose pateiktą informaciją ir jomis remiantis padarytas išvadas būtų atsižvelgiama ir kad ši informacija bei išvados būtų įtraukiamos į Komisijos vykdymo užtikrinimo ir stebėsenos procesus; prašo Komisijos visų pirma pateikti išsamius statistinius duomenis apie peticijų, dėl kurių Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų, skaičių, įskaitant peticijas, dėl kurių buvo atliktas tolesnis tyrimas pagal „EU Pilot“ procedūras arba pažeidimo nagrinėjimo procedūras;

10. reiškia susirūpinimą dėl to, kad prie pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, ypač pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurie gali turėti didelį poveikį pagrindinėms teisėms, reguliariai nepridedami poveikio vertinimai; pabrėžia, kad poveikio vertinimas prisideda prie ES teisės aktų kokybės ir taip palengvina jų įgyvendinimą, taip pat didina ES institucijų skaidrumą ir atskaitomybę; pabrėžia, kad rengiant poveikio vertinimą svarbu

konsultuotis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir pilietinės visuomenės organizacijomis;

11. rekomenduoja Komisijai į ES teisės įgyvendinimo stebėseną plačiu mastu įtraukti suinteresuotuosius subjektus, pilietinės visuomenės organizacijas ir nepriklausomus ekspertus ir tokiu būdu visapusiškai pasinaudoti jų patirtimi ir žiniomis apie įgyvendinimą vietos lygmeniu;

12. dar kartą patvirtina, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra viena esminių veiksmingo ES teisės įgyvendinimo ir vienodo taikymo visose valstybėse narėse prielaidų, ir pripažįsta esminį teisėsaugos vaidmenį apsaugant pagrindines teises; pabrėžia, kad tinkamas ir vienodas ES teisės taikymas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje yra ypač svarbus siekiant apsaugoti pagrindines teises, tarpusavio pasitikėjimą ir teisinę valstybę visoje ES; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į nuolatinius svarbiausių teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo trūkumus; tvirtai remia teisinės valstybės sąlygų mechanizmą ir ragina Komisiją jį taikyti nuosekliai ir objektyviu bei skaidriu būdu; pabrėžia, kad reikia skubiai griežtinti tikrinimą, kaip valstybės narės laikosi ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų Sąjungos pagrindinių vertybių, būtent teisinės valstybės, demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms; pabrėžia, kad ES sutarties 7 straipsnyje įtvirtintas mechanizmas yra viena esminių vykdymo užtikrinimo priemonių, taikomų esant aiškiam šiurkštaus pažeidimo pavojui; pabrėžia, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra susijęs ne tik su valstybėmis narėmis, bet ir su ES institucijomis, kurios turėtų būti laikomos atsakingomis už Sutarčių laikymąsi;

13. palankiai vertina Komisijos pastangas užtikrinti 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis[6], taip pat Skaitmeninių paslaugų akto[7] vykdymą, kad būtų užtikrinta tvirta teisinė ir institucinė apsauga nuo neapykantą kurstančių kalbų, diskriminacijos ir smurto tiek fizinėje, tiek skaitmeninėje aplinkoje;

14. ragina stiprinti tarpvalstybinį teisminių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą siekiant veiksmingai kovoti su sunkiais nusikaltimais, korupcija ir terorizmu; remia tolesnę teisingumo priemonių skaitmenizaciją, įskaitant visapusišką e. įrodymų ir

---

6 OL L 328, 2008 12 6, p. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/913/oj.

7 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

e. CODEX diegimą; pabrėžia, kad svarbu stiprinti Europos prokuratūros vaidmenį ir veiklos pajėgumus;

15. pabrėžia, kad užtikrindama Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių, kurios atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, apsaugą Komisija turėtų tinkamai atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją;

16. pritaria M. Draghi ir E. Letta pranešimuose išdėstytoms strateginėms rekomendacijoms ir pabrėžia jų svarbą ES įgyvendinimo pajėgumų stiprinimui, bendrosios rinkos modernizavimui ir nuoseklesnio ir į rezultatus orientuoto ES teisės valdymo užtikrinimui visose politikos srityse;

Pažeidimų nagrinėjimo procedūros

17. reiškia stiprų susirūpinimą dėl Komisijos nenoro pradėti pažeidimų nagrinėjimo procedūras ES Teisingumo Teisme net ir tais atvejais, kai ES teisė pažeidžiama akivaizdžiai ir nuolat; ragina Komisiją, kaip Sutarčių sergėtoją, visapusiškai pasinaudoti visomis turimomis vykdymo užtikrinimo priemonėmis ir nevengti bylinėjimosi kaip vienos iš esminių vykdymo užtikrinimo priemonių siekiant užtikrinti ES teisės laikymąsi ir apsaugoti jos autoritetą; apgailestauja, kad pažeidimo nagrinėjimo procedūrų inicijavimas tebėra selektyvus, turint omenyje Komisijos praktiką, pagal kurią ji teikia pirmenybę pažeidimams, kurie, jos nuomone, daro didžiausią poveikį visuomenės ir verslo interesams[8], ir reiškia susirūpinimą, kad po galimų ES teisės pažeidimų nėra sistemingai imamasi vykdymo užtikrinimo veiksmų; pabrėžia veiksmingos stebėsenos ir prevencinių veiksmų svarbą siekiant užtikrinti, kad piliečiai nepatirtų išlaidų dėl nevisiško ES teisės perkėlimo į nacionalinę teisę arba neteisingo jos taikymo valstybėse narėse;

18. kritiškai vertina tai, kad trūksta skaidrumo, kiek tai susiję su kriterijais, pagal kuriuos Komisija teikia pirmenybę vieniems, o ne kitiems vykdymo užtikrinimo veiksmams; ragina Komisiją patvirtinti ir paskelbti skaidrius ir objektyvius pažeidimų byloms taikomus kriterijus, visų pirma dėl bylų, susijusių su šiurkščiais ar nuolatiniais pagrindinių teisių, teisinės valstybės principų ar vidaus rinkos taisyklių pažeidimais, atrankos ir pirmumo teikimo tokioms byloms; pabrėžia, kad reikia užtikrinti didesnį viso proceso skaidrumą, įskaitant galimybę visuomenei susipažinti su informacija apie nebaigtų procedūrų statusą, pobūdį ir taikymo sritį, taip pat apie visuomenės indėlį – tiek tą, kuris buvo gautas, tiek tą, į kurį buvo atsižvelgta, – ypač pažeidimo nagrinėjimo procedūrų inicijavimo etape; ragina Komisiją aktyviai ir nuolat pranešti apie atvejus, kai ji

---

[8] 2025 m. vasario 11 d. Komisijos komunikatas „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“ (COM(2025)0047).

ėmėsi veiksmų reaguodama į įtariamus sunkius pažeidimus, ir apie atvejus, kai ji nusprendė nesiimti veiksmų;

19. apgailestauja dėl pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, pradėtų dėl ES Teisingumo Teismo sprendimų nevykdymo, stokos; ragina Komisiją nuosekliai inicijuoti tokias procedūras tais atvejais, kai neįgyvendinamas ES Teisingumo Teismo sprendimas, be kita ko, teikiant prašymus skirti vienkartines sumas arba periodines baudas, ypač tais atvejais, kai atitinkama valstybė narė nuolat pažeidžia ES teisę arba pakartotinai nevykdo ES Teisingumo Teismo sprendimų;

20. pabrėžia, kad piliečių, teisės specialistų ar pilietinės visuomenės organizacijų pateikti skundai dėl galimų ES teisės pažeidimų valstybėse narėse yra svarbus informacijos apie ES teisės vykdymo užtikrinimą šaltinis; primygtinai ragina Komisiją tais atvejais, kai jai pateikiamas skundas, užtikrinti, kad dėl jų būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų, be kita ko, atitinkamais atvejais laiku pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūrą arba aiškiai informuoti pareiškėją apie priežastis, dėl kurių pažeidimo nagrinėjimo procedūra nebus pradėta; taip pat primygtinai pabrėžia kitų kanalų, kuriais piliečiai gali pranešti apie netinkamą ES institucijos administravimą arba sukčiavimą, svarbą ir poreikį didinti Europos ombudsmeno ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos finansinius bei žmogiškuosius išteklius, taip pat užtikrinti, kad peticijų teikimo Europos Parlamentui mechanizmas būtų veiksmingesnis;

21. pažymi, kad Parlamentas gavo keletą peticijų, kuriose reiškiamas didelis susirūpinimas dėl seksualinės prievartos prieš vaikus, ypač internete, ir apskritai dėl pasikartojančių ar sisteminių ES teisės aktų, susijusių su vaikų apsauga, įgyvendinimo trūkumų; pabrėžia, kad 2023 ir 2025 m. Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų per pažeidimų nagrinėjimo procedūras prieš 18 valstybių narių dėl jų netinkamo Direktyvos 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus[9] perkėlimo į nacionalinę teisę ir kad aštuonios bylos baigtos nagrinėti; ragina Komisiją teikti pirmenybę vykdymo užtikrinimo veiksmams šioje srity-je ir užtikrinti sparčią ir veiksmingą tolesnę veiklą, susijusią su peticijomis, kuriose nu-rodomi galimi reikalavimų nesilaikymo at-vejai, atsižvelgiant į ypatingą vaikų pažeidžiamumą; šiame kontekste ragina Komisiją naudotis visomis turimomis procedūrinėmis ir teisinėmis priemonėmis siekiant užtikrinti visapusišką ir veiksmingą ES teisės, kuria siekiama užkirsti kelią seksualinei prievartai prieš vaikus ir su ja kovoti, įgyvendinimą;

22. su susirūpinimu pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse kyla grėsmė proceso dėl prejudicinio sprendimo priėmimo taikymui, įskaitant teisėjų įgaliojimus prašyti priimti prejudicinį sprendimą;

---

9 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR (OL L 335, 2011 12 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj).

pabrėžia, kad tokios kliūtys trukdo tinkamai įgyvendinti ES teisę tose valstybėse narėse; primygtinai ragina Komisiją visapusiškai naudotis atitinkamomis priemonėmis siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi procedūros dėl prejudicinio sprendimo priėmimo;

23. primygtinai ragina Komisiją veiksmingai naudotis ikiteisminės stadijos galimybe, turint omenyje tikslą užtikrinti, kad valstybės narės kuo greičiau pradėtų vykdyti iš ES teisės kylančias pareigas; primygtinai ragina Komisiją nustatyti pirminio dialogo, anksčiau žinomo kaip „EU Pilot“ procedūra, terminą, siekiant užtikrinti greitą klausimo išsprendimą ir vykdymo užtikrinimą; rekomenduoja teikti išsamesnę ir prieinamesnę informaciją apie šiuos neoficialius dialogus, įskaitant numatomus terminus ir rezultatus, kad būtų užtikrinta atskaitomybė ir klausimas būtų išspręstas laiku;

ES teisės įgyvendinimas

24. ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti struktūrinį bendradarbiavimą ir išankstinio perspėjimo mechanizmus, kurie padeda nustatyti perkėlimo į nacionalinę teisę arba įgyvendinimo problemas dar iki atsirandant būtinybei pradėti oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą; primygtinai ragina valstybes nares griežtai laikytis perkėlimo į nacionalinę teisę terminų, vadovautis Komisijos paskelbtomis gairėmis ir aktyviai bei visapusiškai dalyvauti dialoge įgyvendinimo klausimais, taip pat laiku pranešti Komisijai apie galimas perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo kliūtis ir problemas, kad būtų išvengta vėlavimo, klaidų ir galimų baudų; ragina toliau remti valstybių narių administracinių ir techninių pajėgumų stiprinimą šioje srityje; apgailestauja dėl to, kad kai kurios valstybės narės arba praneša apie perkėlimo į nacionalinę teisę ir (arba) įgyvendinimo problemas per vėlai, arba apie jas apskritai nepraneša, o tai lemia vėlavimą, kuris neigiamai veikia ES piliečius ir įmones; primena, kad valstybės narės dalyvauja teisėkūros procedūroje per Tarybą, kuri yra viena iš teisėkūros institucijų; pabrėžia tai, kad nepakankamas ES teisės aktų vykdymo užtikrinimas kenkia piliečių suvokimui apie ES ir jos gebėjimui pasiekti rezultatų;

25. palankiai vertina tai, kad kaip nauja priemonė, skirta padėti valstybėms narėms laikytis ES teisės, pradėti dialogai įgyvendinimo klausimais; pabrėžia, kad svarbu nustatyti aiškų, skaidrų ir įtraukų suinteresuotųjų subjektų nustatymo, atrankos ir įtraukimo į šiuos dialogus visose ES valstybėse narėse procesą; su susirūpinimu pažymi, kad regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimas dialoge įgyvendinimo klausimais tebėra ribotas; pabrėžia, kad prasmingas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas yra itin svarbus siekiant pagerinti įgyvendinimo pastangų kokybę, teisėtumą ir veiksmingumą;

26. pažymi, kad, remiantis bendrosios rinkos rezultatų suvestine, ES bendrosios rinkos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę vėlavimas šiuo metu siekia 11,9 mėnesio, o tai reiškia, kad valstybės narės

vidutiniškai užtrunka beveik metus ilgiau nei nustatytas terminas ES direktyvoms perkelti į savo nacionalinę teisę;

27. reiškia susirūpinimą dėl to, kad į daugelyje Europos Sąjungos teisės aktų yra nuorodų į techninius standartus ir deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus, kurie vis dar rengiami tuo metu, kai priimami pagrindiniai teisės aktai, todėl valstybėms narėms yra sunku per nustatytą laikotarpį juos visapusiškai perkelti į nacionalinę teisę;

28. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į 2025 m. balandžio mėn. pradėjusios veikti naujos europinės įgyvendinimo platformos, kuria siekiama centralizuoti informaciją apie Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmus, pažeidimo nagrinėjimo bylas, direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę ir pirminį dialogą, anksčiau žinomą kaip „EU Pilot“ procedūra, ribotumus; pabrėžia, jog, nepaisant platformos potencialo, ją daugiausia sudaro duomenų lentelės ir ji turėtų būti tobulinama, kad esminė informacija apie vykdomas ar baigtas procedūras būtų pateikiama skaidriai ir kad būtų pateikiama išsami kokybinė pateiktų duomenų analizė; pažymi, kad platformoje pateikiamą informaciją visų pirma tvarko valstybės narės ir joje pateikiama bendra nacionalinių įgyvendinimo pastangų apžvalga; apgailestauja dėl to, kad nėra teisės aktais grindžiamos struktūros, kuri leistų aiškiau suprasti įgyvendinimo etapą, susijusius iššūkius, taip pat iššūkius, su kuriais susiduria valstybės narės, įgyvendindamos teisėkūros procedūra priimamus aktus; mano, kad plėtojant tokį analitinį požiūrį būtų gerokai padidintas skaidrumas ir sudarytos palankesnės sąlygos labiau įrodymais pagrįstam įgyvendinimo vertinimui visoje Sąjungoje; ragina Komisiją pagerinti platformos ir jos turinio veiksmingumą, kad ja būtų galima naudotis skaidriai ir lengvai prieinamu būdu vykdant įvairias operacijas, įskaitant palyginimus ir išvadas tam tikrais atvejais, ir kad ji taptų naudinga priemone teisėkūros institucijoms, praktikuojantiems teisininkams ir piliečiams, siekiantiems sužinoti, kaip praktiškai taikoma ES teisė;

29. pabrėžia, kad skaidrus ir savalaikis duomenų apie perkėlimo į nacionalinę teisę ir pažeidimo nagrinėjimo procedūros bylas skelbimas yra ypač svarbus atskaitomybei ir visuomenės pasitikėjimui; ragina Komisiją užtikrinti, kad tokie duomenys būtų prieinami atviru ir patogiu naudoti formatu, ir sudaryti palankesnes sąlygas atlikti palyginimą tarp valstybių narių ir politikos sričių; ragina Komisiją užtikrinti būtiną visų priemonių ir duomenų bazių, naudojamų ES teisės įgyvendinimui stebėti, skaidrumą, be kita ko, viešai skelbiant metodines pastabas, duomenų rinkimo kriterijus ir rodiklių paaiškinimus; pabrėžia, kad skaidrumas yra ypač svarbus prasmingam piliečių, tyrėjų ir ES institucijų atliekamam tikrinimui;

30. pabrėžia, kad reikia didinti skaidrumą piliečiams ir įmonėms, kiek tai susiję su teisėmis, kuriomis jie naudojasi pagal ES teisę, ir mechanizmais, kuriais galima pasinaudoti, kai šios teisės pažeidžiamos; ragina Komisiją ir valstybes nares didinti skundų

nagrinėjimo procedūrų matomumą ir prieinamumą, be kita ko, naudojantis modernizuotomos skaitmeninėmis priemonėmis ir daugiakalbiais informaciniais portalais;

31. primygtinai ragina Komisiją stiprinti ir modernizuoti atliekamą reglamentų taikymo stebėseną, pripažįstant didėjančią jų, kaip pagrindinės ES teisėkūros priemonės, svarbą; atkreipia dėmesį į sunkumus taikant reglamentus, kaip matyti iš spragų Komisijos pateiktuose duomenyse, visų pirma susijusių su išsamumu, prieinamumu ir nuoseklumu; prašo Komisijos pranešti apie tai, kaip jos stebėsenos veikla ir praktika pritaikoma prie reglamentų taikymo ir rekomendacijų, pateiktų šiuo klausimu Komisijos darbo metodų, skirtų ES teisės taikymui stebėti, vertinimo ataskaitoje;

32. rekomenduoja drausmingiau ir ribotai naudoti 2 lygio teisės aktus, t. y. deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, nurodant neesminius teisės aktų elementus arba apribojant jų taikymo sritį, kad jie apimtų tik tikrai techninius klausimus, atitinkamai būtinus 1 lygio teisės aktams taikyti; pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir įgyvendinamumą, 2 lygio aktams turi būti taikomos skaidrios procedūros, juose turi būti aiškūs terminai, turi būti numatyta pakankamai laiko prasmingam ir veiksmingam teisėkūros institucijų tikrinimui, ir jie turi būti skelbiami numatant pakankamai laiko tam, kad suinteresuotieji subjektai galėtų pasirengti laikytis reikalavimų, ir kad tokios priemonės, kai tikslinga, turėtų būti prieinamos dar iki įsigaliojant 1 lygio teisės aktams arba tuo pačiu metu, kai jie įsigalioja;

33. primygtinai atkreipia dėmesį į esminį valstybių narių ir ES teisminių institucijų vaidmenį formuojant tvirtą teismų praktiką ir taip išlaikant teisinį saugumą visoje ES visuomenėje ir ES rinkoje; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu ne tik išsaugoti teismų nepriklausomumą, bet ir skirti teisminėms institucijoms patvarių finansinių ir žmogiškųjų išteklių;

34. pabrėžia, kad kai kuriose valstybėse narėse, kuriose yra federacinė arba regioninė sistema, perkėlimas į nacionalinę teisę gali būti susijęs su keliais teisėkūros procesais ir valdymo lygmenimis;

35. pabrėžia tvirtesnio tarpvalstybinio teisminių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo svarbą siekiant veiksmingai kovoti su sunkiais nusikaltimais, korupcija ir terorizmu, visų pirma stiprinant Europos prokuratūros vaidmenį ir veiklos pajėgumus;

36. remia tolesnę teisingumo priemonių skaitmenizaciją, ypač vykdant tarpvalstybines procedūras, pavyzdžiui, e. įrodymų ir e. CODEX sistemas, siekiant patikimai paspartinti teisminių sprendimų priėmimą;

Supaprastinimas

37. pabrėžia tai, kad ES teisės supaprastinimas neturi būti painiojamas su reguliavimo panaikinimu; pabrėžia, kad Komisijos supaprastinimo pastangos, kurios apima įvairių teisėkūros procedūra priimamų aktų likimą, jokiu būdu neturėtų būti automatinės ir kad prireikus turi būti atliekamas išsamus poveikio vertinimas ir rengiamos prasmingos konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais; pabrėžia, kad teisinių tekstų ir procedūrų racionalizavimas gali padidinti aiškumą, teisinį tikrumą ir administracinį veiksmingumą; pakartoja, kad ES teisės aktų kokybė, aiškumas ir nuoseklumas yra viena esminių veiksmingo, teisingo ir vienodo valstybių narių perkėlimo į nacionalinę teisę sąlygų, kuri padeda išsaugoti esminius politikos tikslus ir apsaugą; pabrėžia, kad tokiu supaprastinimo procesu turi būti siekiama sumažinti techninį sudėtingumą, pašalinti teisės aktų dubliavimąsi, suderinti apibrėžtis ir procedūras, nustatytas susijusių sričių teisės aktuose, ir užtikrinti, kad teisės aktus būtų techniškai įmanoma įgyvendinti nacionalinėje teisėje; akcentuoja teisėkūros priemonių nuoseklumo svarbą, kad būtų išvengta dubliavimosi ir prieštaravimų, dėl kurių padėtis tampa sudėtinga ir kurie trukdo faktiniam įgyvendinimui; pabrėžia, kad administracinės naštos mažinimas yra neatsiejamas nuo prieinamumo užtikrinimo, o tai galima veiksmingai pasiekti taikant gerai parengtas skaitmenines priemones, kurios būtų paprastos ir įtraukios visiems naudotojams;

38. pažymi, kad 2023 metais iš 130 įprastos teisėkūros procedūros dokumentų 59 buvo paskelbti be poveikio vertinimo, o 2024 metais iš 31 įprastos teisėkūros procedūros dokumento be poveikio vertinimo paskelbti 26; be to, su susirūpinimu pažymi, kad nuo 2024 m. gruodžio 1 d. iki 2025 m. rugsėjo 26 d. Komisija paskelbė 80 įprastų teisėkūros procedūrų, iš kurių tik 18 buvo pagrįstos iš viso 12 poveikio vertinimų; ragina atlikti visų teisės aktų poveikio vertinimą; apgailestauja, kad praeityje svarstant ne vieną politiškai opų pasiūlymą poveikio vertinimas nebuvo atliekamas;

39. pripažįsta Komisijos 2025 metų darbo programoje nustatytus naštos mažinimo tikslus; palankiai vertina Komisijos planus atlikti ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir tikrosios padėties patikrą, taip siekiant užtikrinti, kad jais būtų veiksmingai pasiekti jos politikos tikslai; atsižvelgdamas į tai primena, kad svarbu sistemingai vertinti teisės aktus siekiant formuoti įrodymais grindžiamą politiką, kaip numatyta Komisijos geresnio reglamentavimo priemonių rinkinyje; primygtinai ragina nustatyti, kad paskirtajam Komisijos nariui būtų suteikti reikiami įgaliojimai, ištekliai ir analitinės priemonės, kad jis galėtų vadovauti šioms pastangoms ir užtikrinti, kad visi teisėkūros procedūra priimami aktai būtų proporcingi, vykdytini ir atitiktų paskirtį;

40. atkreipia dėmesį į tuos atvejus, kai teisėkūros procedūra priimti aktai niekada nebuvo taikomi; ragina Komisiją reguliariai stebėti tokius atvejus, įvertinti tokio netaikymo priežastis, nuspręsti, ar juos reikia supaprastinti, ir pateikti pasiūlymų dėl jų keitimo;

41. primena, kad ES teisėkūra grindžiama tarpinstitucine teisėkūros institucijų pusiausvyra ir bendru įsipareigojimu skaidriai bendradarbiauti per visą teisėkūros ciklą; pažymi, kad tai turi atsispindėti nustatant arba peržiūrint daugiamečius prioritetus ir metinėje bendroje deklaracijoje dėl metinių tarpinstitucinių prioritetų; griežtai kritikuoja naujausią Komisijos praktiką be pakankamo pagrindimo atsiimti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, ypač tuos, dėl kurių jau vyksta trišalės derybos, nes tokie veiksmai kenkia tarpinstitucinio bendradarbiavimo patikimumui ir demokratinei atskaitomybei; primena, kad bet kokie Komisijos ketinimai atšaukti dar nepriimtus teisėkūros procedūra priimamus aktus, apie kuriuos paskelbta jos metinėse darbo programose, turi būti tinkamai argumentuoti ir pagrįsti, sudarant sąlygas tinkamam konsultavimuisi su ES teisėkūros institucijomis; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad tinkamo konsultavimosi stoka kelia pavojų subalansuotam ES institucijų prerogatyvų įgyvendinimui, sukuria teisinį netikrumą įmonėms ir mažina paprastų žmonių pasitikėjimą ES teisėkūra; todėl ragina Komisiją visapusiškai įtraukti Europos Parlamentą ir Tarybą ankstyvuoju etapu ir per visą pasiūlymo atsiėmimo procedūrą, o prieš bet kokį galimą teisės akto panaikinimą atlikti išsamų, įrodymais pagrįstą poveikio vertinimą, visapusiškai atsižvelgiant į naudą ir sąnaudas, įskaitant reikalavimų nesilaikymo ir neveikimo sąnaudas;

42. rekomenduoja Komisijai pateikti teisės aktus, kuriais būtų kodifikuoti būtiniausi administracinių procedūrų standartai visose valstybėse narėse, laikantis 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento rezoliucijos su rekomendacijomis Komisijai dėl skaitmenizacijos ir administracinės teisės; pabrėžia, kad tokiais teisės aktais turėtų būti skatinamas sąžiningumas, skaidrumas ir skaitmenizacija ES viešojo administravimo srityje, įskaitant atsakingo dirbtinio intelekto naudojimo priimant sprendimus apsaugos priemones;

43. ragina gerokai supaprastinti ES lėšų gavėjų administracines pareigas, taip siekiant užtikrinti, kad ES lėšos būtų naudojamos tinkamai ir veiksmingai, visų pirma plačiau naudojant rezultatais grindžiamus informacijos teikimo modelius, mažinant audito procedūrų dubliavimąsi ir darant aiškesnę teisinę skirtį tarp netyčinių klaidų ir tyčinio sukčiavimo; apgailestauja, kad iki 2023 m. pabaigos valstybėms narėms buvo išmokėta tik maždaug trečdalis visų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) lėšų, o septynios valstybės narės iki 2023 m. pabaigos apskritai nebuvo gavusios jokių lėšų, kad patenkinamai pasiektų EGADP tarpines ir siektinas reikšmes, nes vyriausybės nepasiekė sutartų tarpinių reikšmių[10]; pabrėžia, kad pernelyg didelė

---

10 Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 13/2024 „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirtų lėšų įsisavinimas. Vyksta vėluojant ir išlieka rizika, kad priemonės nebus įgyvendintos, todėl nebus pasiekti EGADP tikslai“, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2024.

administracinė našta, taip pat problemos, susijusios su administraciniais gebėjimais ir sudėtingomis taisyklėmis nacionaliniu lygmeniu, kenkia galimybėms gauti ES finansavimą ir ES paramos politikos patikimumui;

44. primygtinai ragina Komisiją įvertinti galimybę sujungti esamus ir būsimus skaitmeninius teisės aktus, įskaitant kibernetinio saugumo sistemas, į vieną nuoseklų skaitmeninių taisyklių sąvadą; rekomenduoja į tokią priemonę įtraukti suderintas apibrėžtis, suvienodintas ataskaitų teikimo pareigas ir aiškias gaires tiek viešiesiems, tiek privatiesiems subjektams, kad būtų pagerintas teisinis nuoseklumas ir atitiktis visoje bendrojoje skaitmeninėje rinkoje;

Sektoriui būdingi elementai

45. pažymi, kad prekybos srityje teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurių taikymo pradžios data yra atidėta, atveju yra ypač svarbu nustatyti aiškią taikymo pradžios datą; primena, kad Komisijos gairės, reikalingos veiksmingam ir vienodam tokių aktų įgyvendinimui, turėtų suteikti aiškumo ir teisinio tikrumo, o ne kenkti pačiai pagrindinio akto esmei ir tikslui; atsižvelgdamas į tai, stipriai apgailestauja dėl neigiamo poveikio ES veiklos vykdytojams ir ES tarptautiniams partneriams, kurį daro nuolatinis vėlavimas ir nepakankamas aiškumas dėl ES teisės aktų ir tarptautinių susitarimų, kurių šalis yra ES, taikymo pradžios datos ir laipsniško taikymo laikotarpio ir kuris, be kita ko, kenkia ES patikimumui pasaulinėje arenoje;

46. palankiai vertina ES Teisingumo Teismo sprendimą[11] užimtumo srityje, kuriuo iš esmės patvirtintas Direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio[12] galiojimas; ragina tas valstybes nares, kurios dar neperkėlė šios direktyvos į savo nacionalines teisines sistemas per nustatytą terminą, nedelsiant tai padaryti; primygtinai ragina Komisiją išlikti budrią ir imtis visų tinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad ši direktyva būtų visiškai ir laiku perkelta į nacionalinę teisę ir veiksmingai įgyvendinta; remia Komisijos dalyvavimą pirminiuose dialoguose darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, nes tai sudaro palankesnes sąlygas nacionalinės teisės aktų pakeitimams, kuriais siekiama sustiprinti ir suderinti minimalų darbuotojų apsaugos lygį, taip apsaugant darbuotojų teises ir padedant užtikrinti vienodas sąlygas visoje Sąjungoje;

---

11 2025 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas *Danija / Parlamentas ir Taryba*, C-19/23, ECLI:EU:C:2025:865.

12 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje (OL L 275, 2022 10 25, p. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

apgailestauja, kad kelios valstybės narės yra tik iš dalies perkėlusios tam tikras direktyvas į savo nacionalinę teisę;

47. aplinkos srityje palankiai vertina aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūrą; ragina Komisiją skelbti kiekvienos valstybės narės ir politikos srities metines įgyvendinimo suvestines su kompiuterio skaitomais, palyginamais rodikliais ir atvejo būsenos metaduomenimis, integruojant Europos aplinkos agentūros ir Europos cheminių medžiagų agentūros duomenų rinkinius ir sudarant sąlygas tendencijų analizei ir lyginamajai analizei; atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis 2025 metų aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra, ES aplinkos teisės aktų neįgyvendinimo išlaidos siekia 180 mlrd. EUR per metus, o įgyvendinimo spragai panaikinti reikėtų 122 mlrd. EUR per metus, – tai rodo, kad veiksmingas įgyvendinimas yra ne sąnaudos, o patikima investicija; pabrėžia, kad nuo 2025 m. balandžio 2 d. aplinkos teisės aktų srityje tebevyko 309 pažeidimo nagrinėjimo procedūros, iš kurių 45 proc. buvo susijusios su tarša ir vandeniu, 24 proc. – atliekų tvarkymu, 24 proc. – gamta ir biologine įvairove ir 7 proc. – valdymu; ragina valstybes nares stiprinti savo administracinius pajėgumus, susijusius su leidimų išdavimu, patikrinimais ir stebėsena, priimti skaitmenines leidimų išdavimo ir vykdymo užtikrinimo priemones ir užtikrinti atviruosius aplinkos srities duomenis įrodymais grindžiamam politikos formavimui ir pilietinei priežiūrai; su susirūpinimu pažymi, kad įgyvendinimo ir deleguotųjų aktų gausėjimas ir sluoksniavimas gali pakenkti administracijų ir pareigų vykdytojų teisiniam aiškumui ir savalaikiam reikalavimų laikymuisi; pabrėžia, kad supaprastinimas turėtų padidinti aiškumą ir tikrumą nemažindamas aplinkos apsaugos standartų; ragina Komisiją supaprastinimo iniciatyvas papildyti atitikties poveikio vertinimų ir specialistams skirtomis gairėmis; primygtinai ragina suderinti ES finansavimą su įgyvendinimo prioritetais, rezervuojant paramą aplinkos nuostatų laikymosi spragoms, nustatytoms atliekant aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūrą, pašalinti ir laipsniškai panaikinant aplinkai kenksmingas subsidijas; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę taikyti proporcingas ir tikslines sąlygas tais atvejais, kai nuolatinis reikalavimų nesilaikymas kenkia ES tikslams;

48. palankiai vertina tai, kad Komisija pradėjo pirminius dialogus su valstybėmis narėmis, visų pirma tomis, kurios laiku nepateikė atnaujintų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų, tačiau apgailestauja, kad nėra išsamių kiekvienos valstybės narės atitikties ir tolesnių veiksmų tvarkaraščių; pabrėžia, kad svarbu supaprastinti ES klimato ir aplinkos teisės aktų, įskaitant Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį ir Europos žaliąjį kursą, įgyvendinimą; ragina užtikrinti integruotą stebėseną, geresnius vykdymo užtikrinimo mechanizmus ir glaudesnį ES klimato tikslų ir nacionalinių strategijų suderinimą, kad būtų užtikrintas savalaikis ir nuoseklus ES aplinkosaugos įsipareigojimų vykdymas;

49. pažymi, kad yra ypač svarbu laiku ir veiksmingai įgyvendinti neseniai priimtus teisės aktus, įskaitant naujos redakcijos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą[13], Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą[14], elektros energijos rinkos modelio dokumentų rinkinį ir Pastatų energinio naudingumo direktyvą[15], kad būtų pasiekti ES 2030 metų klimato ir energetikos tikslai, taip pat užtikrintas visiškai integruotos ir tarpusavyje sujungtos energetikos sąjungos sukūrimas pagal Reglamentą (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių[16], įskaitant būsimą jo peržiūrą, ir Reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo[17]; kadangi tokios nuolatinės kliūtys kaip ilgos ir sudėtingos administracinės procedūros, nepakankama skaitmenizacija, leidimus išduodančių ir reguliavimo institucijų administracinių gebėjimų stoka ir nenuoseklus ar vėluojantis perkėlimas į valstybių narių nacionalinę teisę ir toliau trukdo vienodai taikyti energetikos srities ES teisės aktus, vilkina energetikos infrastruktūros ir jungčių modernizavimą ir trukdo veiksmingam energijos vidaus rinkos veikimui;

50. apgailestauja, kad vykdymo užtikrinimas energetikos srityje ir toliau sudaro didelę dalį pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, visų pirma dėl nevisiško ar neteisingo Sąjungos teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę; pabrėžia, kad dėl nuostatų, susijusių su energetikos infrastruktūra ir jungtimis pagal Reglamentą (ES) 2022/869 ir

---

13 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (OL L 231, 2023 9 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

14 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652, (OL L, 2023/2413, 2023 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

15 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1275 dėl pastatų energinio naudingumo (OL L, 2024/1275, 2024 5 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

16 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013, (OL L 152, 2022 6 3, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

17 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013, (OL L 328, 2018 12 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

Valdymo reglamentą (ES) 2018/1999, įgyvendinimo trūkumų toliau vėluojama integruoti nacionalines energetikos sistemas ir trukdoma siekti ES energetikos ir klimato tikslų; ragina Komisiją užtikrinti nuoseklesnį požiūrį į pažeidimų nagrinėjimo procedūras, stebėseną pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 ir techninę paramą, teikiamą pagal techninės paramos priemonę, kad būtų galima imtis veiksmų dėl neatitikties atvejų, atsirandančių dėl nepakankamų administracinių pajėgumų arba teisinio aiškumo trūkumo; ragina Komisiją pirmenybę teikti vykdymo užtikrinimo ir orientavimo veiksmams, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos laiku užbaigti bendro intereso projektus ir kitą tarpvalstybinę infrastruktūrą, būtiną norint baigti kurti energijos vidaus rinką ir energetikos sąjungą;

51. primygtinai ragina valstybes nares visapusiškai ir tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti Tarybos pamatinį sprendimą 2008/913/TVR ir Skaitmeninių paslaugų aktą ir ragina Komisiją toliau vykdyti pažeidimo nagrinėjimo procedūras nuolatinio reikalavimų nesilaikymo atvejais; palankiai vertina visų pirma tai, kad Komisijoje įsteigtas naujas Skaitmeninių paslaugų akto įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo skyrius, kuris turėtų sudaryti galimybę imtis konkrečių veiksmų labai didelių platformų, kurios nesilaiko teisės aktų, atžvilgiu, taip pat imtis tinkamų tolesnių veiksmų, susijusių su Komisijos ir nacionalinių skaitmeninių paslaugų koordinatorių bendradarbiavimu;

52. pabrėžia, kad žemės ūkio srityje bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) sudaro didžiausią ES biudžeto dalį, t. y. 31 proc. visų 2021–2027 m. išlaidų; pabrėžia, jog yra itin svarbu, kad ES teisės aktai ir BŽŪP kontrolės sistemos būtų veiksmingai įgyvendinami ir vykdomi tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis, taip siekiant užtikrinti, kad ES ir jos piliečių finansiniai interesai būtų veiksmingai apsaugoti nuo bet kokio netinkamo ES lėšų naudojimo, kuris galėtų neigiamai paveikti ūkininkus ir šios politikos įvaizdį visuomenėje; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse dėl ES teisės pažeidimų, korupcinės praktikos ar organizuoto nusikalstamumo būta žemės grobimo ir netinkamo subsidijų panaudojimo atvejų; pabrėžia, kad, siekiant kovoti su tokiu piktnaudžiavimu, reikia tinkamai įgyvendinti ES teisę ir kartu taikyti veiksmingas stebėsenos ir kontrolės priemones; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad trūksta skaidrumo ir viešos prieigos prie duomenų, susijusių su žemės ūkio subsidijų paskirstymu; reiškia susirūpinimą dėl to, kad, nepaisant daugybės turto susigrąžinimo srityje nustatytų teisinių priemonių, teisminiam bendradarbiavimui vis dar trukdo dideli nacionalinių teisinių sistemų skirtumai ir suderintų taisyklių trūkumas; pabrėžia, kad visose valstybėse narėse turi būti laikomasi ES finansinio reglamento[18],

---

18 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, p. 2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

ypač jo 61 straipsnio, turi būtų užtikrinamas jo įgyvendinimas ir jis turi būti taikomas visiems ES fondų mokėjimams, įskaitant tiesiogines išmokas žemės ūkiui;

53. primena, kad audiovizualinės ir žiniasklaidos politikos ir kultūros srityje svarbu laiku ir veiksmingai įgyvendinti reguliavimo priemones, visų pirma, Europos žiniasklaidos laisvės aktą[19], kaip priemonę užtikrinti tvarią, pliuralistinę ir atsparią žiniasklaidos ekosistemą, galinčią kovoti su dezinformacija; pabrėžia, kad per metinius programų laikotarpius būtina įgyvendinti finansines priemones laikantis Reglamente (ES) 2021/818[20] nustatytų kriterijų, visų pirma atsižvelgiant į 2021–2027 m. programą „Kūrybiška Europa“, kurios pagrindinė užduotis – remti kultūros sektorių ir apsaugoti kūrėjų nepriklausomumą ir meninę laisvę; ragina Komisiją atlikti išsamų ir subalansuotą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos[21], kuri yra pagrindinė audiovizualinio ir žiniasklaidos turinio reguliavimo Sąjungoje priemonė, vertinimą;

54. ragina Komisiją užtikrinti vienodą vidaus rinkos taisyklių taikymą ir veiksmingą jų vykdymo užtikrinimą visuose sektoriuose; reiškia didelį susirūpinimą dėl Europos kūrėjams taikomos priverstinio išpirkimo praktikos, visų pirma pagal užsienio teisės aktais ir jurisdikcija grindžiamas sutartis, kurios gali padėti apeiti ES tinkamo ir proporcingo atlygio standartus; primygtinai ragina Komisiją pateikti specialų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo nustatomos apsaugos priemonės, kad būtų užkirstas kelias tokiam taisyklių apėjimui ir būtų užtikrinta, kad Europos kūrėjai galėtų veiksmingai remtis savo teisėmis pagal ES teisę ir jas įgyvendinti;

55. su susirūpinimu atkreipia dėmesį į nuolatinius pagrindinių teisės aktų, susijusių su prieglobsčiu, migracija, duomenų apsauga, teisminiu bendradarbiavimu ir teisėsauga, perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo trūkumus;

---

19 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1083, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES, (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) (OL L, 2024/1083, 2024 4 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

20 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/818, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. programa „Kūrybiška Europa“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013 (OL L 189, 2021 5 28, p. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj).

21 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 303, 2018 11 28, p. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj).

56. pažymi, kad nebuvo pateiktos ataskaitos dėl 2020–2025 m. ES lyčių lygybės strategijos taikymo, dėl jos veiksmų, kuriais siekiama kovoti su diskriminacija, be kita ko, įgyvendinant ES prieinamumo aktą[22], taip pat dėl jos ES jaunimo strategijos; primena įsipareigojimą iki 2030 metų pasiekti Europos socialinių teisių ramsčio tikslus, kad būtų sukurta stipri socialinė Europa, kuri būtų teisinga, įtrauki ir grindžiama galimybėmis; ragina Komisiją savo būsimose ataskaitose numatyti konkrečius skyrius, skirtus šių svarbių politikos sričių įgyvendinimo klausimams; rekomenduoja į politikos formavimo veiklą įtraukti išsamią informaciją apie kovą su neapykantos nusikaltimais, lyčių aspekto integravimą ir sistemingą jaunimo testų taikymą;

°

° °

57. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

---

22 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).